

6 friskoler med tosprogede elever har Danmarks bedste undervisningseffekt

– og Sjællands Privatskole sprænger loftet!

**En undersøgelse af undervisningseffekten
i folkeskolen og de frie grundskoler
placrer seks friskoler med indvandrerbaggrund
som landets bedste til at løfte eleverne ud over det forventelige**

Kommunerne og regionerne har deres eget evalueringinstitut, KREVI, der bl.a. skal fremskaffe det bedst mulige grundlag for at få størst mulig effekt ud af kommunernes og regionernes (begrænsede) midler. KREVI har for nylig barslet med en analyse af (næsten) alle grundskolers undervisningseffekt, d.v.s. en analyse af, hvilke skoler der får størst effekt ud af undervisningen i forhold til elevernes forskellige sociale udgangspunkt, m.a.o. hvor meget skolerne ændrer på det, man kunne forvente. Hvis de hverken hæver eller sænker elevernes niveau i forhold til det forventelige, får de nul point. Nul point er gennemsnittet for skoler med samme sociale elevbaggrund. Klarer de sig bedre og f.eks. får én karakter over det forventelige, får de 1,000 point. Klarer de sig én karakter dårligere, får de -1,000.

En spredning på 2,000 fremhæves som en høj spredning.

Seks friskoler med indvandrerbaggrund normbrydere

KREVI fremhæver selv i pressemeddelelserne, at Kongeskærsskolen på Bornholm med 1,1754 point er topscorer blandt folkeskolerne. Dernæst kommer Snøde Central-skole på Langeland med 1,165 point og derefter Humlehøj-Skolen i Sønderborg med 1,165.

KREVI skriver, at forskellene mellem skolerne "måske ikke er så stor, som nogle ville have forventet, men den er der, og den er signifikant: Forskellen mellem den skole, der er god til at løfte elevernes karakterer, og den skole, der er mindre god til det, kan være op til to karakterer – selv når man kontrollerer for elevernes sociale baggrund".

Hvad KREVI imidlertid ikke fremhæver – KREVIS ærinde er jo kommunerne – er, at forskellen er endnu større – mere end tre point, når de frie grundskoler inddrages. Det fremgår faktisk af KREVIS eget talmateriale. Ved at

Et tæt og tillidsfuldt samarbejde mellem forældre og skole vægtes højt på HAY-Skolen. Her skolestart i 0. klasse med forældre og børn, 2010.

gennemgå tallene for alle de grundskoler, som KREVI har tal på, så viser det sig, at seks "indvandrerskoler" ligger væsentligt over de allerbedste folkeskoler. For den bedste, Sjællands Privatskole, er der tale om mere end tre point afstand til de lavest placerede skoler.

Topscorere i undervisningseffekt

De seks topscorere i KREVIS rapport er:

Sjællands Privatskole, København, med 2,2316 point.

HAY-Skolen, København, med 1,7658 point.

Al-Irchad Skolen, Helsingør, med 1,6088 point

Al Hikma Skolen, København, med 1,4521 point.

Selam Friskole, Aarhus, med 1,3898 point.

DIA Privatskole, København, med 1,3485 point.

Sjællands Privatskoles placering er helt ekstrem! – og sprænger statistisk rammerne for de ellers moderate udsving i datamaterialet, men alle seks friskoler ligger pænt

over selv de bedste folkeskoler.

Kun afgangsprøver med ekstern censor

KREVI's undersøgelse bygger på karaktererne for folkeskolens afgangsprøver fra 2006 til 2009. "Undersøgelsen er afgrænset til at omfatte resultaterne fra prøverne i de bundne eksaminer med ekstern censor ud fra en vurdering af, at karaktererne i disse eksamensprøver i højere grad kan sammenlignes end de, hvor eksterne bedømmere ikke har medvirket" (KREVI). Man har m.a.o. villet undgå, at skolerens egen vurdering blev udslagsgivende. Opgaverne er alle bedømt af en ekstern censor uden for skolen.

Ingen rangordning

KREVI offentliggør ikke resultaterne som en rangliste over de mange hundrede grundskoler. De advarer endda mod det, og skriver, at en top 10-liste vil være fuldstændig meningsløs, da man ikke umiddelbart kan sammenligne skoler med helt forskelligt elevgrundlag, ligesom man ikke

med 100% sikkerhed kan konkludere, at undervisningseffekten hos nummer 1 er bedre end hos nummer 40. "Men hvis man ser på nr. 1 og nummer 200, så er der signifikant forskel. Vi har desuden taget et gennemsnit over tre år. Det gør, at de årlige udsving spiller en mindre rolle" (Jesper Wittrup, KREVI).

Uventet topplacering

Som nævnt er det ikke KREVI selv, der konkluderer, at friskoler med udenlandsk familiebaggrund er mønsterbrydende, men programleder cand.scient.pol. og ph.d. Jesper Wittrup bekræfter over for Friskolebladet, at Friskolebladets analyse af tallene er korrekt og faktisk placerer de seks "indvandrerfriskoler" allerøverst – ifølge KREVI's egne tal.

"Vi anvender metoder, som er mere avancerede, end de, der har været anvendt i lignende undersøgelser (Jesper Wittrup)" (f.eks. Cepos). Så den uventede topplacering for de muslimske friskoler holder, ifølge projektlederen for undersøgelsen.

Store folkeskoler er ikke bedre end små

En anden interessant – og overraskende – konklusion ifølge KREVI er, at store folkeskoler ikke er bedre end små! Små folkeskoler opnår markant bedre resultater. Det har ellers været et flittigt benyttet argument for nedlæggelse af små lokale kommuneskoler, men det holder altså ikke ifølge kommunernes eget analysebureau. Det gælder til gengæld for frie grundskoler. De bliver ifølge undersøgelsen bedre m.h.t. undervisningseffekt, desto større de er.

I den sammenhæng skal det dog bemærkes, at stigende størrelse blandt frie grundskoler er noget andet end blandt folkeskoler. Store friskoler ville være små, hvis de var folkeskoler, for selv de største frie grundskoler er langt mindre end de folkeskoler, som i sammenlægningernes og effektivitetens navn politisk regnes for den mest rationelle størrelse. Det sidste sætter kommunernes eget analyseinstitut dermed spørgsmålstegn ved.

Måske er der forskel på, hvad der kommunalpolitisk er mest håndterbart – og hvad der faktisk giver børnene den bedste undervisning. Det forholder rapporten sig selvfølgelig ikke til – men spørgsmålet er i hvert fald rejst.

Danmarksmestre i at bryde social arv

Alle seks topscorere gør dét eksemplarisk, som regering og kommuner har efterlyst: hæver elevernes faglige ni-

HAY-Skolen, 2010.

veau langt mere end man (kommunerne) forventer, når man tager familiernes sociale baggrund i betragtning. Alle seks friskoler bliver af KREVI kategoriseret som "Skoler med svag social elevbaggrund (laveste femtedel)". Blandt alle skoler med svag elevbaggrund er de seks friskoler altså Danmarksmestre i at bryde den sociale arv.

Friskolebladet spurgte programleder Jesper Wittrup, om han havde noget bud på, hvorfor f.eks. Sjællands Privatskole var så stærkt afvigende, men det kunne undersøgelsen ikke sige noget om, men tallene indikerede i hvert fald, "at noget måtte de altså kunne"!

Tæt og tillidsfuldt forhold mellem familier og skole

Friskolebladet spurgte souschef Ahmet Ihsan Deniz fra Sjællands Privatskole om, hvad han tror, giver Sjællands Privatskole et så bemærkelsesværdigt resultat, og han fremhævede først og fremmest, at skolen har et meget tæt samarbejde med forældrene og hjemmene. Lærerne er meget engagerede i deres arbejde, og der er meget stor opmærksomhed på både lærergruppen, eleverne og forældrene, ligesom teamarbejdet mellem lærerne følges meget nøje. Generelt er der stor opmærksomhed på alle relationerne, for at trivslen og samarbejdet kan fungere optimalt. På Sjællands Privatskole er der både danske lærere og lærere med tyrkisk eller arabisk baggrund, og samarbejdet prioriteres meget højt, så eleverne i deres dagligdag er omgivet af en multietnisk gruppe af voksne, som trives indbyrdes og som står sammen om at sikre børnene trygge rammer.

Lige så blandet er lærergruppen på HAY-Skolen, som

ligger i et socialt belastet område i København. Eleverne er overvejende af tyrkisk afstamning, men der er også elever fra palæstinensiske, pakistanske og danske familier.

Hvor det af værdigrundlaget for Sjællands Privatskole fremgår, at den bygger på det islamiske livs- og menneskesyn, så er HAY-Skolen "ikke politisk eller religiøst orienteret, og alle er velkomne på HAY-Skolen uanset etnicitet eller tro". Begge skoler er bogligt orienterede.

Skoleleder Mehmet Kolukisa ved HAY-Skolen fremhæver ligesom Ahmet Deniz, at skolen prioriterer samarbejdet med forældrene meget højt, og at forældrene nærer stor tillid til skolen, som har lige mange lærere med etnisk dansk baggrund som tosprogede. Forældresamtaler og omsorg for familiernes ve og vel fremhæves også her som et særligt indsatsområde.

Der må, som Jesper Wittrup siger, være *noget*, de seks friskoler gør, som dur!

Claudi Clausen

DIA Privatskole,

“Folkeskolen: Faglig kvalitet & effektivitet”

Hele rapporten “Folkeskolen: Faglig kvalitet & effektivitet” kan ses på KREVI's hjemmeside krevi.dk.

Bilaget med tallene for alle grundskolerne fylder 62 sider – og de er ikke rangordnede, men samlet i de fem sociale kategorier, som KREVI har opstillet, hvorfor det kan forekomme lidt uoverskueligt. En kommune skal således gennemlæse alle fem kategorier for at finde dens egne skoler. Og frie skoler og folkeskoler er blandede mellem hinanden i alle fem kategorier.

Friskolebladet har lavet en liste kun med de frie grundskoler, der optræder i rapporten, og opstillet dem med forskellig farve, så det fremgår, hvilke skoler der er medlemmer af Dansk Friskoleforening, og hvilke der er tilknyttet andre skoleforeninger (ikke specificeret).

Skolerne er på listen rangordnede efter point, hvad der selvfølgelig er lidt betænkeligt. KREVI gør selv opmærksom på, at tallene dækker over en vis usikkerhed, som gør en minutøs sammenligning meningsløs, men over de store stræk giver de mening. I hvert fald er det hævet over den statistiske usikkerhed, at de seks nævnte friskoler i undersøgelsen placerer sig i toppen.

Listen kan ses på Friskolebladets hjemmeside - Friskolebladet.dk > Seneste numre > Nr. 11 > Bilag til 6 friskoler med tosprogede elever.

Ordet Fanger

"I den seneste Pisa-måling slog en tredjedel af de 15-16 årige elever fast, at de ikke kan lide at læse. Det er naturligvis alarmerende tal, for vi ved fra undersøgelser, at lystlæsning netop er en af nøglerne til bedre læsefærdigheder", udtaler direktør for Dansk lærerforening Charlotte Svendstrup Paaske. Derfor iværksætter en række private og offentlige aktører et initiativ, der

først og fremmest skal få voksne til at læse højt for børnene, for skal udviklingen vendes, skal der sættes tidligt ind. Initiativet hedder Ordet Fanger og har hjemmesiden ordet-fanger.dk.

dhe
EFTERSKOLENSKIERN www.dhe.dk
Grundtvig/Koldsk efterskole med ligevegt mellem boglige fag og husflidsfag.
Obligatorisk fortælling, sang og gymnastik.
Forstanderpar: Soffia og Uffe Østergaard
DEN DANSKE HUSFLIDSEFTERSKOLE
Skolebyen 11 • 6900 Skjern • Tlf. 97 35 40 44

**Kom frit frem
i Friskole
Bladet**